

9-12-81
82/2

KIESRAAD

GEVESTIGD IN HET GEBOUW VAN HET MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN TE 'S-GRAVENHAGE - TEL (070) ~~XXXX~~
postbus 20011 2500 EA 's-Gravenhage 717911

Aan de Minister van Binnenlandse Zaken

Uw brief van
23 november 1981,
B81/U3102

Ons kenmerk
3486

's-Gravenhage, 9 december 1981

Onderwerp

Adviesaanvraag wijziging
Kieswet betr. uitoefening
kiesrecht door hen aan wie
rechtmatig hun vrijheid is
ontnomen

Naar aanleiding van Uw bovenvermelde brief, waarin U de Kiesraad advies vraagt over een wetsontwerp betreffende de uitoefening van het kiesrecht door hen aan wie rechtmatig hun vrijheid is ontnomen, bericht de Kiesraad U het volgende. Het wetsontwerp is onderwerp van bespreking geweest in de vergadering van de Kiesraad van 1 december j.l..

De Kiesraad stemt ermee in, dat bepaald wordt, dat degenen aan wie rechtmatig hun vrijheid is ontnomen, in beginsel slechts bij volmacht kunnen stemmen. De Raad deelt de bezwaren, die in de memorie van toelichting worden aangevoerd tegen het inrichten van stembureaus in inrichtingen. Het stemmen per brief dient naar het oordeel van de Kiesraad voorlopig nog niet te worden toegestaan aan anderen dan de buiten Nederland verblijvende kiezers. De Raad verwijst hiervoor naar zijn advies van 2 juni 1980 over het stemmen per brief, dat ook in de memorie van toelichting wordt genoemd. De stelling op pagina 5 van de memorie van toelichting, dat het gevaar voor onregelmatigheden juist in inrichtingen het grootst blijkt te zijn, is naar het oordeel van de Raad evenwel wat te stellig geformuleerd. Gezegd zou kunnen worden, dat de indruk bestaat, dat dit het geval is. Dat de kiezers, waar het hier om gaat, in beginsel zullen zijn aangewezen op het stemmen bij volmacht, komt de Kiesraad redelijk voor. Het bepaalde in het voorgestelde eerste lid van artikel B 4 heeft dan ook de instemming van de Raad, met dien verstande dat hij de woorden "kunnen hun kiesrecht alleen uitoefenen" liever zou vervangen door: oefenen hun kiesrecht uit.

Het voorgestelde tweede lid van artikel B 4 ontmoet bezwaren bij de Kiesraad. Hij is van oordeel, dat het stellen van regels met betrekking tot de gevallen waarin de beperking, bedoeld in het eerste lid, niet geldt, niet aan de betrokken minister moet worden gedelegeerd.

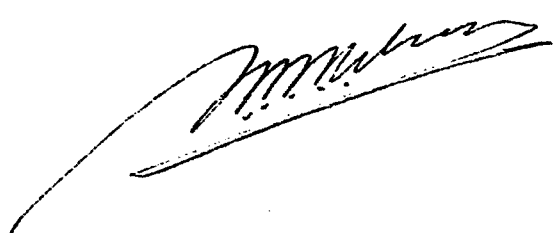
Sommige leden achten het mogelijk in de wet een eenvoudige bepaling op te nemen, die dit regelt. Daarbij denken zij aan een formulering als de volgende: "Deze beperking geldt niet voor hen, die op de dag der stemming in de gelegenheid zijn hun stem in een stembureau uit te brengen." Het staat de betrokken ministers dan vrij aan de onder hen ressorterende diensten richtlijnen te verstrekken, welke bij de toepassing van het tweede lid dienen te worden gevolgd. Zodanige richtlijnen dienen naar het oordeel van deze leden een onderdeel te vormen van het beleid de vrijheidsbenaming betreffende en zij vinden het dan ook principieel minder juist hiervoor in de Kieswet een basis te leggen.

Andere leden hebben er bezwaar tegen te volstaan met een algemene bepaling in de Kieswet, omdat de beslissing, of men al dan niet zijn stem in persoon kan uitbrengen dan in veel gevallen feitelijk bij de directie van de inrichting gelegd wordt. Deze leden zijn van oordeel, dat in de Kieswet een bepaling moet worden opgenomen, die het stellen van regels betreffende gevallen waarvoor de beperking niet geldt, delegeert.

De Kiesraad is eenstemmig van oordeel, dat, indien wordt overwogen in de Kieswet een bepaling op te nemen die het stellen van regels terzake delegeert, het stellen van regels bij algemene maatregel van bestuur de voorkeur verdient boven delegatie aan de betrokken minister, waarbij hij denkt aan opnemng van een regeling terzake in het Kiesbesluit. Indien nadere differentiatie nodig is en daarvoor niet met richtlijnen kan worden volstaan, zou voor bepaalde gevallen in het Kiesbesluit de mogelijkheid van subdelegatie aan de minister kunnen worden geschapen. Aldus kunnen naar het oordeel van de Kiesraad voldoende nuanceringen worden aangebracht. Regeling in het Kiesbesluit betekent bovendien, dat voldoende snel kan worden ingespeeld op veranderde inzichten. De Kiesraad neemt aan, dat dit laatste bedoeld is, waar op pagina 7 van de memorie van toelichting (derde en vierde regel) wordt gesproken van "veranderende omstandigheden".

De Kiesraad

, voorzitter

, secretaris